

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/178/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7517200694
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Veščičíková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7517200694.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Veščičíkovej a členiek senátu JUDr. Dany Popovičovej a JUDr. Aleny Mazúrovej v spore žalobcu: C.. E. L., nar. XX.X.XXXX, bytom O. M. X, XXX XX M., zastúpený JUDr. Andreou Havlátovou Rajczyovou, advokátkou so sídlom Advokátskej kancelárie Žižkova 6, 040 01 Košice, IČO: 31 261 507 proti žalovaným: 1. U.. R. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. M. XX, XXX XX M., 2. R. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. X, XXX XX M., obidve zastúpené KAIFER advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Fibichova 11, 040 01 Košice, IČO: 36 861 561, o neplatnosť darovacej zmluvy, o odvolaní žalovaných 1/ a 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 11.3.2020 č.k. 16C/8/2017-148

rozhodol:

M e n í výrok II. uznesenia tak, že priznáva žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice-okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením rozhodol nasledovne:

I. Konanie zastavuje.

II. Žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovaným 1/ a 2/ voči žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.

2. Súd prvej inštancie o zastavení konania rozhodol s poukazom na § 144, § 145 ods. 1 C.s.p., keďže žalobca vzal žalobu v celom rozsahu späť skôr, než začalo pojednávanie a o trovách konania rozhodol aplikujúc § 257 C.s.p. Skonštatoval, že zastavenie konania späťvzatím žaloby procesne zavinil žalobca, preto by podľa § 256 ods. 1 C.s.p. patrila náhrada trov konania žalovaným. Poukázal na skutočnosti, ktorými žalobca odôvodňoval späťvzatie žaloby uvedené v bode 4. uznesenia, žalobcom osvedčené zhora uvedenými listinnými dôkazmi a tieto skutočnosti vyhodnotil ako dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré žalovaným 1/ a 2/ voči žalobcovi náhradu trov konania výnimočne nepriznal.

3. Proti výroku II. uznesenia podali odvolanie žalované 1/ a 2/ v zákonom stanovenej lehote a navrhli napadnuté uznesenie zmeniť tak, že súd žalovaným 1/ a 2/ voči žalobcovi prizná náhradu trov konania v rozsahu 100%. Žalované 1/ a 2/ podali odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ C.s.p. a vytýkali súdu, že výrok II. uznesenia je nezákonný a nesprávny, pričom nezákonnosť výroku II. videli predovšetkým v nedostatočnom a nesprávne zistenom a vyhodnotenom skutkovom stave a v jeho nesprávnom právnom posúdení majúcom základ v nesprávnej aplikácii príslušných právnych noriem. Zastali názor, že v predmetnej veci nie sú a ani neboli preukázané žiadne relevantné dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých by súd prvej inštancie nemohol, resp. nemal priznať náhradu trov konania žalovaným voči žalobcovi, a naopak, ak by súd prvej inštancie riadne posúdil (ne)dôvodnosť a procesnú (ne)úspešnosť žaloby v spojitosti s preukazovaním podmienok podľa ust. § 137 písm. d/ C.s.p. (ktorý nárok si uplatnil v tomto konaní žalobca), musel by dospieť k záveru, že žaloba s prihliadnutím na nedostatok splnenia podmienok podľa ust. § 137 písm. d/ C.s.p. vo vzťahu k jej dôvodnosti a možnej úspešnosti bola už od počiatku odsúdená na zamietnutie. Žalované dôvodili, že síce súhlasia s názorom

súdu, že zastavenie konania jednoznačne zaviniť žalobca, ktorý vzal žalobu v celom rozsahu späť, čím procesne zaviniť zastavenie konania podľa § 256 ods. 1 C.s.p., avšak v žiadnom prípade sa nestotožňujú so záverom súdu, že skutočnosti, ktorými žalobca odôvodňuje späťvzatie žaloby možno vyhodnotiť ako dôvody hodné osobitného zreteľa a ktorými v zmysle odôvodnenia rozhodnutia by mali byť, že a/ žalobca vzhľadom na aktuálnu vlastníčku nehnuteľnosti nechcel meniť petit žaloby, b/ vyznačením poznámky o prebiehajúcom konaní sa žalobca snažil zabrániť ďalším prevodom nehnuteľnosti, c/ žalobca mal byť nútený podať návrh na vyporiadanie BSM na súde. Mali za to, že uvedené dôvody sú nepochybne dôvodmi, ktoré nemôžu mať charakter osobitného zreteľa odôvodňujúce nepriznanie náhrady trov konania, nakoľko vyplývajú z nesprávne zvoleného petitu žalobcom v tomto konaní a nesplnenie podmienok podľa § 137 C.s.p. pre uplatnenú žalobu, nie je pravdou, že by žalobu žalobca podával pre zabránenie ďalších prevodov nehnuteľnosti, ktorým prevodom malo podľa tvrdenia žalobcu a stotožnenia sa prvostupňového súdu zabrániť zapísanie poznámky o prebiehajúcom spore o neplatnosť darovacej zmluvy, nakoľko zápis poznámky v katastri nehnuteľnosti nemá za následok zákaz prevodu vlastníckeho práva, tvrdenie žalobcu, že bol nútený podať návrh na vyporiadanie BSM je účelové, nakoľko žalobu o vyporiadanie BSM podal žalobca z dôvodu nedosiahnutia dohody o vyporiadanie BSM so žalovanou 1/. Dôvodili, že v kontexte s právnym názorom súdu prvej inštancie, ust. § 257 C.s.p. prichádza do úvahy pri rozhodovaní o náhrade trov konania v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť teda o celkom výnimočný prípad, ktorého výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Dodali, že skutočnosti, ktoré uviedol žalobca a z akých vychádzal súd pri rozhodovaní, nie sú dôvodmi, pre ktoré by mohlo ísť o výnimku priznania náhrady trov v zmysle § 257, naopak súd opomenul pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania posúdiť a prihliadnúť na skutočnosť, že ak by žalobca pokračoval v spore, tak vzhľadom na nedostatok splnenia podmienok uvedených v ust. § 137 písm. d/ C.s.p. musela by byť žaloba žalobcu v tomto konaní zamietnutá, na ktorú skutočnosť žalované už niekoľkokrát počas konania upozorňovali. Žalované poukázali na podanie žalobcu zo dňa 27.2.2020, v ktorom žalobca konštatuje a uznáva, že by musel meniť žalobný návrh, resp. petit žaloby a žiadať určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Žalované 1/, 2/ uviedli, že žaloba žalobcu od samého počiatku nebola podaná dôvodne, nakoľko žalobca nemusel iniciovať toto konanie, pretože jedinou relevantnou právnou otázkou bolo, či patrí nehnuteľnosť do masy BSM alebo nie, pričom o vyporiadanie BSM sa medzi žalobcom a žalovanou 1/ vedie samostatné súdne konanie na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 10C/61/2017 a preto nemôže v žiadnom smere obstať argumentácia žalobcu, s ktorou sa súd prvej inštancie nesprávne stotožnil a to, že žalobca „... sa snažil zabrániť ďalším prevodom nehnuteľnosti, k čomu iný prostriedok než predmetná žaloba neexistoval“. Uvedená úvaha žalobcu je zjavne účelová a je nepochybné, že žalobca sa mohol domáhať minimálne vydania neodkladného opatrenia, ak by chcel zabrániť nakladaniu s predmetnou nehnuteľnosťou, a to samostatným návrhom alebo v konaní o vyporiadanie BSM. Tvrdenia žalobcu, na ktorých žalobca staval svoju argumentáciu o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa, a to najmä, že žalobca po rozvoze vyvinul enormné úsilie o vyporiadanie BSM mimosúdne, ako aj tvrdenia ohľadom účelových prevodov nehnuteľnosti žalovanými nemožno hodnotiť inak ako subjektívnymi názormi žalobcu, ktoré nemajú nič spoločné s dôvodmi pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania. V opačnom prípade by bolo možné konštatovať, že podanie žaloby, ktorá už od počiatku nespĺňala procesné dôvody a podmienky pre úspech, bude len s prihliadnutím na subjektívny úmysel žalobcu hájiť svoje práva a uplatňovať nároky, dôvodom na nepriznanie náhrady trov konania žalovanému. Dôvodili, že uvedená právna úvaha nielenže nenachádza základ vo výnimočnosti použitia ust. § 257 C.s.p., ale s prihliadnutím na skutočnosť, že žalobca má advokáta vyznieva aj účelovo a absurdne. Žalované upriamili pozornosť na skutočnosť, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nepriznaní náhrady trov konania neprihliadol ani na podanie žalobcu, ktoré v žiadnom prípade nemohlo zakladať dôvody hodné osobitného zreteľa, ako to nesprávne vyhodnotil súd prvej inštancie, ale naopak žalobcovu podanie bolo v rozpore s takým posúdením, na ktorú skutočnosť súd prvej inštancie takisto neprihliadol pri svojom rozhodovaní o nepriznaní náhrady trov konania. Dôvodili, že žalované počas celého tohto konania o neplatnosť darovacej zmluvy vo svojich vyjadreniach poukazovali na to, že nie je daná dôvodnosť takejto žaloby žalobcu a že predmetná otázka sa má vyriešiť v konaní o vyporiadanie BSM. Zhrnuli, že majú za to, že žalobca vo svojom návrhu zo dňa 27.2.2020 nepreukázal žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by zakladali záver o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa, v konaní predložil len listinné dôkazy, ktoré sú obsahom spisu v konaní o vyporiadanie BSM, ktoré však nijakým spôsobom nepreukazujú existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Uviedli, že žalobca konanie o neplatnosť darovacej zmluvy inicioval a dokonca zapríčinil aj jeho zastavenie, pričom v konaní neboli žalobcom preukázané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, v

dôsledku ktorých by nemal nahradiť trovy konania žalovaným. V neposlednom rade žalované poukázali na to, že je zrejmé, že žalobca spôsobil žalovaným zbytočné trovy konania, ktoré by (ak by toto konanie žalobca neinicioval a nepokračoval v ňom aj s prihliadnutím na vyjadrenia žalovaných 1/, 2/ v spore) nikdy nevznikli, nakoľko predmetnú otázku by bol vyriešil súd v inom prebiehajúcom konaní ako otázku predbežnú. Zhrnuli, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil otázku priznania trov žalovaným, a to na základe listinných dôkazov priložených k podaniu žalobcu zo dňa 27.2.2020 označené ako späťvzatie žaloby a návrh na nepriznanie náhrady trov konania, majúc za to, že žalobca procesne zavinil zastavenie konania a súd mal v zmysle § 256 ods. 1 C.s.p. priznať náhradu trov konania žalovaným v celom rozsahu, nakoľko dôvody hodné osobitného zreteľa na strane žalobcu nie sú a ani nikdy neboli.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaných 1/, 2/ vo vzťahu k (ne)existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa odkázal na judikatúru uvedenú v jeho návrhu na späťvzatie žaloby zo dňa 27.2.2020 a podotkol, že v predmetnom konaní bola účelovosť a nezákonnosť žalovaných preukázaná v takej miere, že neuznanie existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 C.s.p. by predstavovalo priznanie ochrany nezákonnému konaniu žalovaných - a teda rozpor výkladu C.s.p. s požiadavkou trvalého zreteľa na hodnoty, ktoré majú byť chránené právnym poriadkom SR s poukazom na čl. 3 C.s.p.

5. Vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaných bolo doručené advokátovi žalovaných dňa 3.9.2020.

6. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalovaných (proti výroku II.) ako podané včas, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 ods. 1, 2 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné. Odvolací súd dospel k záveru, že uznesenie je potrebné v napadnutom výroku zmeniť, pretože nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C.s.p.).

7. V posudzovanom prípade ide o odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p., pretože súd prvej inštancie pochybil tým, že aplikoval na zistený skutkový stav nesprávnu právnu normu.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že k späťvzatiu žaloby a k rozhodnutiu o zastavení konania došlo na základe nepochybného dispozičného úkonu učiného žalobcu, ktorý vzal písomným podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 28.2.2020 žalobu v celom rozsahu späť skôr, než v spore začalo pojednávanie a súd prvej inštancie preto konanie zastavil (§ 144, § 155 C.s.p.). Výrok uznesenia, ktorým konanie bolo zastavené odvolaním napadnutý nebol, nadobudol právoplatnosť, preto nebol predmetom odvolacieho prieskumu. V písomnom podaní, ktorým žalobca vzal žalobu v celom rozsahu späť, navrhol o trovách konania rozhodnúť podľa § 257 C.s.p., majúc za to, že je tu daná existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by súd prvej inštancie nepriznal žiadnej strane v konaní náhradu trov konania. V predmetnom podaní žalobca poukázal na výnimočné okolnosti spočívajúce: - v účelových prevodoch majetku patriaceho do BSM žalovanou 1/ a následne žalovanou 2/ na tretie osoby, ktoré viedli k nutnosti bezodkladného iniciovania konania žalobcu a bránenie jeho práv a oprávnených záujmov (majetku) na príslušnom súde, výsledkom čoho bolo, že žalobca podal žalobu o neplatnosť darovacej zmluvy dňa 19.1.2017 a podanou žalobou reagoval na účelové neoprávnené kroky žalovanej týkajúce sa spoločného majetku patriaceho do BSM; vyznačením poznámky o prebiehajúcom konaní sa snažil zabrániť ďalším prevodom, k čomu iný prostriedok než predmetná žaloba neexistoval, - žalobca po rozvoze vyvinul enormné úsilie o vyporiadanie BSM mimosúdne, ktoré žalovaná 1/ bojkotovala, a preto bol nútený dňa 31.10.2017 opäť pre účelové konanie žalovanej 1/ podať žalobu na vyporiadanie BSM, - o opodstatnenosti podania žaloby o neplatnosť darovacej zmluvy a opodstatnenosti obáv žalobcu z ďalších účelových prevodov svedčí aj skutočnosť, že žalovaná 2/ - matka žalovanej 1/, aj napriek poznámke o prebiehajúcom súdnom spore, účelovo previedla dotknutú nehnuteľnosť na tretiu osobu a o účelovosti prevodov svedčí aj to, že dotknutú nehnuteľnosť užíva napriek účelovým prevodom doposiaľ len žalovaná 1/.

9. Súd prvej inštancie tieto skutočnosti, ktorými žalobca odôvodňoval späťvzatie žaloby uviedol v bode 4. odôvodnenia uznesenia a tieto dal do súvisu s listinnými dôkazmi, ktoré predložil žalobca a ktoré sa týkajú konania o vyporiadanie BSM a vyhodnotil, že ide o dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré žalovaným 1/, 2/ voči žalobcovi náhradu trov konania výnimočne nepriznal a rozhodol tak podľa § 257 C.s.p.

10. Odvolací súd si uvedomuje, že úlohou odvolacieho súdu nie je nahrádzať úvahy súdu prvej inštancie, ktoré ho viedli k rozhodnutiu o nepriznaní trov konania žalovaným 1/ a 2/ podľa § 257 C.s.p., vychádzajúc z toho, že účelom odvolacieho konania je zákonom predpísaným spôsobom dosiahnuť nápravu právnych alebo skutkových pochybení súdu prvej inštancie a keďže v posudzovanom prípade nie je možné uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť, pretože je daný odvolací dôvod, ktorý je dôvodný a zároveň tu nie sú dané dôvody pre zrušenie rozhodnutia (§ 389 C.s.p.), odvolací súd pri preskúmaní právneho posúdenia veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie pochybil tým, že aplikoval na zistený skutkový stav nesprávnu právnu normu. Odvolací súd vychádzajúc zo zásady, že účelom opravného prostriedku a v súvislosti s jeho uplatnením aj účelom odvolacieho konania je zákonom predpísaným spôsobom dosiahnuť nápravu právnych alebo skutkových pochybení súdu prvej inštancie, majúc na zreteli, že preskúmvacia činnosť odvolacieho súdu spočíva predovšetkým v tom, že odvolací súd skúma, či rozhodnutie súdu prvej inštancie vyhovuje právu, procesnému alebo hmotnému, pričom vychádza zo skutkového podkladu, ktorý bol základom rozhodnutia súdu prvej inštancie, za situácie, keď strany sporu sa vyjadrili k rozhodnutiu súdu prvej inštancie (žalované 1/, 2/ v odvolaní a žalobca následne vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných 1/ a 2/), odvolací súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade nebola naplnená aplikácia ust. § 257 C.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania medzi stranami sporu.

11. Podľa ust. § 256 ods. 1 C.s.p, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

12. Podľa ust. § 257 C.s.p., výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

13. Podľa ust. § 262 ods. 1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

14. V civilnom sporovom konaní sa povinnosť náhrady trov konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu, pokiaľ súd vo veci vydá meritórne rozhodnutie. Pokiaľ došlo ku skončeniu konania bez meritórneho rozhodnutia, čo je i prípad daného sporu, uplatňuje sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie, vyjadrená v citovanom ustanovení § 256 ods. 1 C.s.p. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. Procesné zavinenie sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska, nakoľko zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí súdneho konania. Pokiaľ jedna z procesných strán zaviní, že konanie muselo byť zastavené, pričom o veci nemohlo byť vydané meritórne rozhodnutie, a tým zistené, či bola žaloba podaná dôvodne, vzniká jej zásadne povinnosť nahradiť druhej procesnej strane trovy konania. Pojem procesného zavinenia je pritom nevyhnutné vykladať komplexne a extenzívne.

15. Z obsahu spisu vyplýva a je nepochybné, že o žalobe žalobcu súd meritórne nerozhodol, konanie bolo zastavené z dôvodu nepochybného dispozičného úkonu vykonaného žalobcom - späťvzatie žaloby.

16. O trovách konania (prvoinštanšného a odvolacieho) odvolací súd rozhodol v súlade s § 256 ods. 1 C.s.p. Uvedené ustanovenie vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovaného. Žalobca vzal žalobu späť a z procesného hľadiska je žalobcovým zavinením zastavenie konania pre späťvzatie žaloby. Úvahy o tom, či si žalobca bol alebo mohol byť vedomý bezdôvodnosti svojej žaloby sú z hľadiska použitia citovaného ustanovenia C.s.p. bezpredmetné. Vnútoraná pohnútkou žalobcu vedúca k späťvzatiu žaloby ho nezbavuje procesnej zodpovednosti na zastavení konania. Keďže nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného ale z procesného práva, otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu, je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska a teda z hľadiska vzťahu výsledku chovania žalovaného k požiadavkám žalobcu. Ide teda o to, či sa žalobca domohol k uplatnenému nároku alebo nie, pričom súd neskúma, či by bol žalobca v meritórnom konaní úspešný alebo nie. Zavinenie zastavenia

konania spočíva predovšetkým na procesnom zavinení zastavenia konania, t. j. strana sporu, ktorá podala žalobu a bez vecného rozhodnutia súdom zobrala žalobu späť.

17. Ustanovenie § 257 C.s.p. predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 C.s.p.) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 C.s.p.). Pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa citovaného zákonného ustanovenia sa vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok - dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti, ktoré zákon bližšie nešpecifikuje. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery strán sporu (nielen tej strany, ktorú by podľa všeobecných ustanovení zaťažovala povinnosť nahradiť trovy konania, ale aj tej strany, ktorej majetková sféra by bola výnimočným nepriznaním náhrady trov dotknutá) a všima si i okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti zákona, teda na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok.

18. Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa sú generálnym dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania. Je pravdou, že použitie tohto ustanovenia negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 C.s.p. vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: 1. dôvody hodné osobitného zreteľa, 2. výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, čo však neznamená, že tým vytvára priestor na nekontrolovanú voľnú úvahu súdu. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. K aplikácii ustanovenia § 257 dochádza aj z aspektov sociálnych, pričom pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu a všima si aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní. Medzi dôvody hodné osobitného zreteľa možno zahrnúť aj neprimeranú tvrdosť, povahu a okolnosti sporu, osobné pomery strany sporu a pod. Inak povedané v sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 ods. 1 C.s.p.), pričom aplikácia § 257 C.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak okolnostiach danej veci ako aj okolnostiach na strane strán sporu. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery strán sporu a tiež na okolnosti, ktoré viedli strany sporu k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči strane sporu a aby neodporovalo dobrým mravom. Zo slovného znenia uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci.

19. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva a tak rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie zodpovednosti sú len tie skutočnosti, ktoré vznikli po začatí konania. Pokiaľ preto určitá procesná strana zavíní, že konanie muselo byť zastavené, pričom o veci už nemôže byť meritorne rozhodnuté a tým zistené, či žaloba bola podaná dôvodne, vzniká jej zásadne povinnosť nahradiť druhej procesnej strane trovy konania.

20. Odvolací súd v posudzovanom prípade nevzhladol dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti, pre ktoré náhradu trov konania súd prvej inštancie nepriznal a ktoré žalobca vyšpecifikoval v podaní zo dňa 27.2.2020. Žalobca sa žalobou zo dňa 19.1.2017 domáhal, aby súd určil, že darovacia zmluva uzatvorená medzi žalovanou 1/ a žalovanou 2/ týkajúca sa prevodu vlastníckeho práva nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. Rákoš, okres Košice-okolie, evidovanej na LV č. 338 a to

parcela č. 236, druh - orná pôda o výmere 1266 m² je neplatná a pre aplikáciu § 257 C.s.p. poukazoval na to, že takúto žalobu musel podať na súde, aby došlo k vyznačeniu poznámky o prebiehajúcim konaní, pričom sa snažil zabrániť ďalším prevodom k nehnuteľnosti, k čomu iný prostriedok než predmetná žaloba neexistoval. Odvolací súd zastáva názor, že jedinou relevantnou právnou otázkou bolo, či vyššie označená nehnuteľnosť patrí do BSM žalobcu a žalovanej 1/ alebo nie, pričom žaloba o neplatnosť darovacej zmluvy bola podaná potom, čo rozsudok o rozvode manželstva žalobcu a žalovanej 1/ nadobudol právoplatnosť (rozsudok Okresného súdu Košice II sp.zn. 20Pc/3/2016 zo dňa 9.12.2016, právoplatný dňa 12.1.2017) a preto nemôže obstať argumentácia žalobcu, že sa snažil zabrániť ďalším prevodom nehnuteľnosti, k čomu iný prostriedok než predmetná žaloba neexistoval, pretože žalobca sa mohol domáhať minimálne nariadenia neodkladného opatrenia, ak by chcel zabrániť nakladaniu s vyššie uvedenou nehnuteľnosťou, a to či už podaním samotného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, prípadne aj v konaní o vyporiadanie BSM, ktoré konanie je vedené na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 10C/61/2017, v ktorom konaní sa bude riešiť predbežná otázka, či nehnuteľnosť patrí alebo nepatrí do BSM. Ani ďalší dôvod uvádzaný žalobcom ako dôvod hodný osobitného zreteľa, že po rozvode vyvinul enormné úsilie o vyporiadanie BSM mimosúdne, ktoré mala žalovaná 1/ bojkotovať a preto bol nútený dňa 31.10.2017 opäť pre účelové konanie žalovanej 1/ podať žalobu o vyporiadanie BSM, nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa, keďže k podaniu žaloby o vyporiadanie BSM došlo potom, čo žalobca so žalovanou 1/ sa mimosúdne o vyporiadaní BSM nedohodli. V živote bývalých manželov po ich rozvode je bežné, že jeden z bývalých manželov sa snaží dohodnúť o vyporiadaní BSM a predkladá druhému bývalému manželovi svoje návrhy na vyporiadanie BSM, s ktorými druhý bývalý manžel súhlasiť nemusí, a v prípade, ak bývalí manželia sa nedohodnú o vyporiadaní BSM má právo jeden z bývalých manželov podať žalobu na vyporiadanie BSM na súd. Tvrdenie žalobcu o nejakom účelovom konaní žalovanej 1/, pre ktoré bol nútený podať žalobu o vyporiadanie BSM v tomto prípade neobstojí, nemá žiadnu právnu relevanciu. Ani ďalší žalobcom tvrdý dôvod hodný osobitného zreteľa, a to, že žaloba o neplatnosť darovacej zmluvy bola podaná opodstatnene, a to z dôvodu obavy žalobcu z ďalších účelových prevodov, o čom má svedčiť skutočnosť, že žalovaná 2/, aj napriek vyznačenej poznámke o prebiehajúcim súdnom spore, účelovo previedla nehnuteľnosť na tretiu osobu, pričom jedná sa o účelový prevod, keďže predmetnú nehnuteľnosť užíva aj naďalej žalovaná 1/, tiež nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa. Žalobca pokiaľ chcel zabrániť prevodom vlastníckeho práva, mal možnosť uvedené docieľiť iba návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, čo žalobca neučinil. Zápis poznámky v katastri nehnuteľnosti o prebiehajúcim súdnom spore nemá za následok zákaz prevodu vlastníckeho práva. Tvrdenia žalobcu o účelovosti ďalších prevodov je jeho subjektívnym tvrdením. V posudzovanom prípade sa naopak javí, že žalobca, aj napriek tomu, že podal žalobu vo veci samej o neplatnosť darovacej zmluvy a ktorú následne vzal späť, ako keby procesnú zodpovednosť za zastavenie konania prenášal na žalované 1/ a 2/, čo je neprípustné, pretože je to žalobca, ktorý vzal žalobu (ním podanú) späť a z procesného hľadiska je žalobcovým zavinením zastavenie konania pre späťvzatie žaloby a preto je povinný nahradiť žalovaným 1/ a 2/ trovy konania s poukazom na § 256 ods. 1 C.s.p. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. Je potrebné uviesť, že dôvodnosť žaloby sa posudzuje procesne a bez ohľadu na to, aký by bol výsledok konania, keby k späťvzatiu žaloby nedošlo. V posudzovanom spore nebolo preukázané, že k späťvzatiu žaloby došlo v dôsledku správania žalovaných 1/ a 2/, a keďže, ako odvolací súd vyššie uviedol, zavinenie je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva z dôvodu, že v opačnom prípade by išlo o posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku vo veci samej, pričom kritérium procesného zavinenia je treba posudzovať z objektívneho hľadiska a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené, a keďže nebolo preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaných, ktoré sa celkom, či v relevantnom rozsahu zachovali v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je dost' dobre možné nachádzať súvislosť a teda aj procesné zavinenie medzi ich správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke petitu. V takomto prípade nesie zodpovednosť na zastavení konania žalobcu v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie strany sporu, teda jeho prejav vôle spočívajúce v späťvzatiu žaloby. S prihliadnutím na uvedené neboli splnené podmienky pre použitie § 257 C.s.p., odvolací súd o trovách rozhodol v súlade s § 256 ods. 1 C.s.p. a tým zmenil uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti - vo výroku o trovách konania.

21. Podľa ust. § 396 ods. 1, 2 C.s.p., (1) Ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. (2) Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

22. O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 1, 2 s poukazom na § 256 ods. 1 C.s.p.

23. O ich výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie postupom podľa § 262 ods. 2 C.s.p.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).